

BUREAU INTELLECTUEEL EIGENDOM SINT MAARTEN
(Voorwaarts door de storm)

Jaarverslag 2017

d.d. 27 september 2018

Dit document is opgesteld ten behoeve van het Bureau Intellectueel Eigendom Sint Maarten en diens stakeholders. Dit document wordt openbaar gemaakt tenzij de Minister van Toerisme, Economische Zaken, Verkeer en Telecommunicatie geheel of gedeeltelijk anders bepaalt. De inhoud van dit document dient enkel ter informatie aan derden. Aan de inhoud van dit document kunnen door derden geen rechten worden ontleend. Het Bureau Intellectueel Eigendom Sint Maarten kan op geen enkele wijze aansprakelijk gehouden worden voor de in dit document opgenomen informatie door derden. Als zodanig aanvaardt het Bureau Intellectueel Eigendom Sint Maarten geen enkele aansprakelijkheid voor enige schade aan derden, van welke aard dan ook, die verband zou kunnen houden met dit document dan wel met de inhoud hiervan.

BIE Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

INLEIDING.....	3
HOOFDSTUK 1 DIRECTIEVERSLAG	4
2.1 BALANS PER DECEMBER 31, 2017	10
2.2 WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2017	11
2.3 KASTROOMOVERZICHT 2017	12
2.4 GRONDSLAGEN VOOR BALANSWAARDERING EN RESULTAATBEPALING	13
HOOFDSTUK 3 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER, 2017	16
3.1 ACTIVA	16
3.2 PASSIVA	18
HOOFDSTUK 4 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2017	23
4.1 OPBRENGSTEN	23
4.2 KOSTEN	24
HOOFDSTUK 5 WINST- EN VERLIESREKENING VERSUS BEGROTING 2017	28
HOOFDSTUK 6 CONTROLEVERKLARING	30

BIE Jaarverslag 2017

Inleiding

Het Bureau intellectueel eigendom (het Bureau) is in het leven geroepen met de inwerkingtreding van de Landsverordening Bureau Intellectueel Eigendom (LvBIE) per 1 oktober 2015. Het Bureau legt verantwoording af over het gevoerde (financieel) beleid in 2017 door middel van dit jaarverslag.

Economische bijdrage aan het Land

Het Bureau draagt bij aan de verdere ontwikkeling van de economie van Sint Maarten. Een van de factoren voor ondernemers om zich als bedrijf te vestigen dan wel om een bedrijf op te zetten, is het aanwezig zijn van volwaardige en beschermde intellectuele eigendomsrechten. Het Bureau registreert merken en legt originele werken vast met een datumstempel in een zogenaamde I-enveloppe. Verder creëert het Bureau door middel van voorlichting bewustwording bij het publiek dat intellectuele eigendomsrechten belangrijk zijn en gewaarborgd dienen te worden.

Uitstel indiening jaarrekening

Het Bureau heeft geconstateerd dat de jaarrekening 2017 niet op een verantwoorde wijze kon worden opgesteld voor 1 juni 2018, het wettelijk voorgeschreven moment van indiening. Het belang van een correct opgestelde jaarrekening is dat alle stakeholders van het Bureau daarmee hun controlerende taak naar behoren kunnen uitoefenen. Het Bureau beschikte voor 1 juni dit jaar niet over alle benodigde financiële gegevens en de orkanen Irma en Maria hebben de lopende werkzaamheden enkele maanden verstoord. Vanwege voornoemde omstandigheden en het belang van de jaarrekening, heeft het Bureau uitstel gevraagd aan de Minister van Toerisme, Economische Zaken, Verkeer en Telecommunicatie (Minister van TEZVT).

Sinds het jaar 2017 zijn afspraken gemaakt met derden over het tijdig aanleveren van financiële gegevens aan het Bureau om ervoor te zorgen dat de komende jaren de jaarrekening wel op tijd kan worden ingediend. Tevens zijn de interne werkprocessen binnen het Bureau aangescherpt en is het administratief personeel uitgebreid per begin 2018.

Inhoud jaarverslag 2017

In het eerste hoofdstuk is de Directeur aan het woord met het Directieverslag welk afsluit met een toelichting van de Directeur op het huidig jaar. In het tweede hoofdstuk treft u de jaarrekening inclusief de balans en de winst- en verliesrekening over het jaar 2017. In het derde hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de balans van het Bureau per 31 december 2017. Het vierde hoofdstuk omvat een toelichting op de winst- en verliesrekening over het jaar 2017. In hoofdstuk 5 sluit de jaarrekening af met een vergelijking van de winst- en verliesrekening versus de begroting over het jaar 2017. In het laatste- en zesde hoofdstuk treft u de controleverklaring van de externe accountant.

Met plezier en gepaste trots biedt het Bureau hierbij de Minister van TEZVT en zijn overige stakeholders het jaarverslag 2017 van het Bureau Intellectueel Eigendom Sint Maarten aan, *voorwaarts door de storm.*

BIE Jaarverslag 2017

Hoofdstuk 1 Directieverslag

De Directeur beoogt met dit Directieverslag, aan de Minister van TEZVT en de overige stakeholders, zowel beleidsmatig- als financieel inzicht te geven in het bestuur van het Bureau, over 2017. Dit Directieverslag geldt als het schriftelijke verslag, zoals genoemd in artikel 16, vierde lid LvBIE SXM. Het Directieverslag bestaat uit de volgende onderdelen: het jaar 2017 in retrospectief, inkomsten en besteding van middelen in 2017, een beeld van de werkzaamheden in 2018, en tenslotte het dankwoord.

Het jaar 2017 in retrospectief

2017 kan in twee delen worden gesplitst. De periode voor de storm en na de storm.

Resultaten voor de storm

De werkzaamheden van het Bureau in de opstartfase 2015 en 2016 zijn gericht geweest op het transparant en duurzaam inrichten van de werkprocessen van het Bureau. Het Bureau beheert immers publieke middelen, waar zorgvuldig mee dient te worden omgegaan. Na de uitdagingen in de opstartfase van 2015 en 2016 te hebben overwonnen is 2017 begonnen met een frisse start, met maatregelen om de bedrijfscultuur van het Bureau te borgen.

Beleid & financiën

In het eerste half jaar van 2017 zijn interne beleidsregels geschreven en vastgesteld door de Directeur, na overleg met (en positief oordeel van) de Raad van Toezicht. Op het gebied van financieel beleid zijn de interne beleidsregels uitgebreid, met onder andere het 'creditcard' en 'petty cash beleid'. Voor wat betreft het financieel beheer zijn zowel de jaarrekening 2015 en 2016 als de meerjarenbegroting en -beleidsplan 2018-2022 ingediend bij de Minister van TEZVT ter goedkeuring. Daarnaast heeft het Bureau zijn klachtreglement vastgesteld en gepubliceerd op de website voor extern gebruik.

Het Bureau heeft een goed beeld van zijn financiën. In mei zijn bestaande afspraken verscherpt met het Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE), het ministerie van Economische Zaken te Nederland en de externe accountant Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB), inzake de financiële verslaggeving aan het Bureau door externe partijen. Deze afspraken zullen ook ervoor zorgen dat financiële producten van het Bureau in de toekomst op tijd kunnen worden geproduceerd.

Gebruiksovereenkomst kantoor

Het Bureau heeft sinds zijn oprichting gebruik gemaakt van een kantooruimte van de overheid. De gebruiksovereenkomst tussen het Bureau en de overheid was niet formeel vastgesteld wat een financiële onzekerheid creëerde ten aanzien van de huisvestingskosten van het Bureau. De gebruiksovereenkomst is in juli 2017, met terugwerkende kracht vanaf 1 oktober 2015, formeel vastgesteld. Tot aan de ondertekening van de gebruiksovereenkomst was de voorziening voor huisvesting opgebouwd. De opgenomen voorziening voor huisvesting is door de totstandkoming van de gebruiksovereenkomst in het jaar 2017 weg komen te vallen voor 2017, alsook de eerdere jaren. Dit heeft geleid tot een hoger resultaat in de jaarrekening.

BIE Jaarverslag 2017

Kennisoverdracht & ontwikkelingen Intellectueel Eigendomsrecht

Het Bureau heeft in 2017 verder gewerkt aan het uitdiepen van zijn kennis en contacten in het Intellectueel Eigendomsrecht. Het Bureau is lid geworden van de International Trademark Association (INTA) en de Intellectual Property Caribbean Association (IPCA). Verder zijn twee INTA-seminars bezocht in maart en mei 2017 in het buitenland.

Op Sint Maarten heeft het Bureau deelgenomen aan het door COSME (Europe's programme for small and medium-sized enterprises) georganiseerde IP-Clinic in juni. Samen met de gastspreker heeft het Bureau het belang van intellectuele eigendomsrechten in een twee daagse workshop behandeld in het Holland House Hotel. Ruim 25 ondernemers hebben vol enthousiasme deelgenomen aan de IP-Clinic.

Het Intellectueel Eigendomsrecht is in beweging door de aanstaande introductie van het Unitair Octrooi en het Eengemaakt octrooi gerecht in de Europese Unie. Over de precieze uitwerking van deze twee ontwikkelingen in Sint Maarten is overleg geweest tussen het Bureau en de stakeholders. Een wijziging van de Rijksoctrooiwet is voorgesteld en in 2018 zal deze wijziging het wetgevingstraject doorlopen.

Voorwaarts door de storm

Twee zware orkanen, Irma en Maria, vlak na elkaar hebben voor veel ellende gezorgd. Land Sint Maarten en het Bureau zijn zwaar getroffen. Het kantoor van het Bureau was door de wind en regen niet meer herkenbaar. Twee jaar hard werken, verwoest. Even stonden wij stil en dachten hoe gaan we verder? Maar verder zullen we!

Omdenken en samenwerken hebben ertoe geleid dat het Bureau weer operationeel is en haar bijdrage kan leveren aan de wederopbouw van Sint Maarten. Het personeel heeft onder moeilijke omstandigheden goed werk verzet. De stakeholders (Raad van Toezicht en Minister van TEZVT) zijn geïnformeerd en hebben meegewerkt aan de stappen die het Bureau wilde nemen om weer operationeel te worden.

Aanpassen doelstellingen & voorzorgsmaatregelen

Naast praktische & directe handelingen van het Bureau naar aanleiding van de orkanen, waar hierna op wordt ingegaan, heeft het Bureau ook de toekomstplannen bijgesteld. De economische toekomst van Sint Maarten en dus ook die van het Bureau is veranderd door de orkanen. De verwachting van het Bureau is dat de economische activiteit op Sint Maarten voor een langere periode niet op het gebruikelijke en geprojecteerde niveau zal zijn.

In welke mate de economische activiteiten zullen afnemen en voor hoe lang dit zal duren, is voor het Bureau moeilijk in te schatten. Wat wel met zekerheid kan worden gezegd is dat de mate van economische activiteit invloed heeft op, met name, de nationale merkenregistraties. Bij een lagere economische activiteit zullen deze inkomsten lager uitvallen.

BIE Jaarverslag 2017

Om toekomstige tegenvallers te voorkomen heeft het Bureau daarom de inkomsten uit merkenregistraties voor de komende vijf jaar lager ingeschat. Een andere maatregel die noodzakelijk is, is het sneller opbouwen van reserves. Deze inschatting van lagere inkomsten en de extra reserves, zijn opgenomen in de meerjarige begroting- en het meerjarig beleidsplan 2018-2022, ingediend op 20 februari 2018.

Praktische stappen

De eerste praktische stap om het Bureau weer operationeel te maken, was de verbouwing van het oude pand naar een functionele staat. Deze verbouwing was afgerond voor het einde van 2017. Eind september is aan de Minister van TEZVT gecommuniceerd dat het BBIE tijdelijk een (groter) deel van de werkzaamheden zou overnemen, in ieder geval tot na de verbouwing. Dit om te garanderen dat inkomsten en wettelijke termijnen gedurende deze (her)bouw fase gewaarborgd konden worden. Alle andere operationele zaken zoals workshops, 'binnenlopers', financiële rapportages enz. waren tijdens de verbouwing tot nadere orde uitgesteld.

Verhuizing kantoor

Hoewel het bestaande kantoor is hersteld, is toch besloten, eind 2017, om het kantoor te verhuizen. Deze verhuizing heeft plaatsgevonden in februari 2018. Op de nieuwe locatie verwacht het Bureau duurzaam te kunnen blijven groeien. Het nieuwe pand in Professional Office Park heeft de orkanen van 2017 goed doorstaan, is economisch uitvoerbaar (past binnen de begroting) en heeft bovendien voldoende parkeergelegenheid voor bezoekers. Deze ongeplande verhuizing, althans niet in het jaarplan geplande activiteit, heeft de nodige capaciteit gekost. Het Bureau is inmiddels weer volledig operationeel op deze nieuwe locatie.

Trots

Het Bureau is er trots op dat de dienstverlening aan het publiek maar beperkt is verstoord, ondanks deze grote uitdagingen. In retrospectief en zeker gezien de omstandigheden, is het jaar 2017 succesvol geweest. De titel voorwaarts door de storm is daarom een passende metafoor voor 2017 en nog steeds relevant in het jaar 2018 en de wederopbouw van het Bureau. Langzaam maar zeker zullen de gevolgen van de storm verleden tijd zijn en trekt het Bureau voorwaarts, door naar de toekomst.

Inkomsten en besteding van middelen in 2017

Cijfermatig betreffen de opbrengsten 2017 ongeveer Naf 1,575 miljoen. Daarnaast zijn de kosten minus de afschrijvingskosten gelijk aan ongeveer Naf 1,1 miljoen waardoor er een resultaat vooraf resultaatbestemming van ongeveer Naf 612k is ontstaan.

Ontwikkeling inkomsten 2017

Een gedeelte van de inkomsten van het Bureau, 10 à 12% afhankelijk van wisselkoers, is afkomstig van de vergoedingen voor het aanvragen en in stand houden van een octrooi met werking in Sint Maarten. Een wijziging in het stelsel van octrooien door de introductie van het unitair octrooi binnen de Europese Unie, heeft tot onzekerheid geleid omtrent de hoogte van die inkomsten.

BIE Jaarverslag 2017

Door de beperkte werking van het unitair octrooi, namelijk alleen in het Europese deel van het Koninkrijk der Nederlanden, zou Sint Maarten vergoedingen mislopen aangezien er geen werking (en dus geen vergoeding) voor Sint Maarten zou zijn. Het unitair octrooi is vooralsnog niet ingevoerd binnen het Koninkrijk.

In het nog uit te werken wetsvoorstel van het Ministerie van Economische Zaken te Nederland is, in afwijking van eerdere voorstellen, opgenomen dat er een Europees octrooi komt welk, na registratie van eenheidswerking in de Europese Unie, automatisch van kracht blijft in Sint Maarten en Curaçao. De voorgestelde werking van het Europees octrooi is onder andere tot stand gekomen door een advies van de Europese Commissie. De verwachting is daarmee dat de inkomsten uit octrooien in de toekomst op het geprojecteerde niveau zullen blijven. Op het moment van schrijven is het de verwachting dat per eind 2018 meer duidelijkheid zal komen in dit dossier.

De inkomsten uit nationale merkenregistraties zijn achtergebleven bij de verwachtingen door de orkanen Irma en Maria en het effect hiervan op de economie. In 2017 waren er negentien (19) nationale merkenregistraties minder dan de geprojecteerde drie honderd (300) nationale merkenregistraties. De vernieuwingen van merkenregistraties in 2017 liepen eveneens achter met bijna vijftig (50) minder vernieuwingen dan de zes honderd (600) voorspelde vernieuwingen.

De impact van de orkanen is concreet te zien in de cijfers van september 2017. Vanaf 2008 tot en met 2016 waren de gemiddeld aantal nationale registraties in september ongeveer gelijk aan 35. In september 2017 waren er slechts zeven (7) registraties. Dit is beduidend lager dan voorafgaande jaren.

Opbrengsten 2017

De geschatte opbrengsten uit 2017 in de begroting waren gelijk aan Naf 1,567 miljoen. De opbrengsten zijn ten opzichte van de begroting met Naf 8k positiever uitgevallen dankzij de hoeveelheid internationale registraties met bijna Naf 78k meer aan opbrengsten versus de schatting. Een gunstige wisselkoersontwikkeling tussen de euro en de dollar heeft hierbij geholpen. Een positief voordeel van Naf 23k ten opzichte van de begroting is voortgekomen uit het registreren van octrooien binnen het Koninkrijk.

Er zijn ook inkomsten die zijn achtergebleven bij de verwachtingen. De nationale registraties kent een negatief verschil ten opzichte van de begroting, gelijk aan min Naf 75k. Overige inkomstenposten bleven cumulatief achter met ruim min Naf 19k.

Kosten 2017

In het jaar 2017 zijn de investeringen gedekt uit de inkomsten van de opbrengsten voorgaande jaren. Deze investeringen bedroegen in totaal ongeveer Naf 52k.

De afschrijving van investeringen heeft per eind 2017 budgetneutraal plaatsgevonden, door een onttrekking aan de bestemmingsreserves oprichting, voor een bedrag van Naf 68k. De totale

BIE Jaarverslag 2017

vorderingen op debiteuren waren per eind 2017 gelijk aan Naf 500k. De liquiditeitspositie van het Bureau is met ruim Naf 274k toegenomen per eind 2017 ten opzichte van 2016.

Het positief resultaat van 2017 is tevens deels te danken aan de gebruiksovereenkomst getekend met de Minister van TEZVT op 7 juli 2017 (voor het gebruik van de door de overheid gehuurde kantoor om niet). Een opbouw van de voorziening huisvestingslasten tot bijna Naf 200k per ultimo 2017 was daardoor niet langer noodzakelijk.

Tenslotte is het aannemen van personeel uitgesteld tot begin 2018. Een totale onderbesteding van ruim twintig procent (20%) samen met de vrijval van de voorziening huisvesting heeft als gevolg Naf 272k groter resultaat dan verwacht. Hierdoor is zowel de opbouw van reserves als de afdracht aan het Land mogelijk geworden per begin 2018.

Een beeld van de werkzaamheden in 2018

Zelfs twee stormen kort achter elkaar zullen Sint Maarten en het Bureau niet tegenhouden. Ook in 2018 bouwt het Bureau verder aan de toekomst.

Een van de taken van het Bureau is publieksvoorlichting. Samen met de vaste samenwerkingspartner, het BBIE, heeft het Bureau begin maart 2018 een seminar georganiseerd waarin onder andere het BBIE een inhoudelijke bijdrage heeft geleverd.

Tijdens dit goed gewaardeerde seminar zijn aanwezigen (onder andere merkgemachtigden, vertegenwoordigers van het ministerie van TEZVT en andere stakeholders) geïnformeerd over recente ontwikkelingen op het gebied van intellectueel eigendomsrecht. Sommige stakeholders hebben te kennen gegeven prijs te stellen op hun kantoor toegespitste seminars of workshops. Bezien wordt of het mogelijk is om in het vierde kwartaal aan deze wens te voldoen.

De gelimiteerde personele bezetting van het Bureau (3 fte's) beperkte het Bureau in haar wens om zich verder te professionaliseren in haar kerntaken (zoals het registreren van merken, vastleggen van originele werken met een datumstempel en het geven van voorlichting inzake intellectuele eigendomsrechten) en het publiek te bedienen. Het team is daarom medio februari uitgebreid met een financieel medewerker en een juridisch adviseur.

Zoals eerder gezegd heeft het Bureau een nieuwe locatie betrokken in Professional Office Park. Deze locatie is in de periode van juni tot augustus 2018 aangepast naar de wensen van het Bureau, waardoor de kantoorruimte optimaal geschikt is gemaakt voor de werkzaamheden van het Bureau. De financiële afwikkeling van de oude locatie zal, naar verwachting, plaatsvinden voor eind 2018.

Nu dat deze tijdvergende werkzaamheden zijn afgerond en de personele bezetting is uitgebreid, is het Bureau in de gelegenheid om de bestaande achterstand in de werkzaamheden, met name in de internationale merkregistraties, aan te pakken. Het Bureau heeft deze achterstand inmiddels ingelopen. Het Bureau wil benadrukken dat deze achterstanden op geen enkele wijze hebben gezorgd

BIE Jaarverslag 2017

dat merkhouders geen rechten hebben misgelopen op het gebied van Intellectueel Eigendomsrecht. De toets op absolute gronden voor internationale registraties dient namelijk binnen twaalf (12) maanden na betaling te geschieden en de achterstand van het Bureau is korter dan deze periode.

Dankwoord

Het jaar 2017, bestond uit een overvloed van positieve ontwikkelingen doch ook een korte hevige storm met een langdurige weerslag. Samenvattend, was 2017 een bijzondere uitdaging, met zichtbare stappen vooruit na de opstartfase van het Bureau en ondanks harde tegenwind toch voorwaarts door de storm. Veel is gedaan door en veel is gevergd van de medewerkers en stakeholders. Alle betrokken partijen zijn van grote waarde geweest in 2017.

Mijn persoonlijke dank richt ik aan de medewerkers, de Raad van Toezicht van het Bureau, de Minister van TEZVT en zijn kabinetsleden, de Directeur-generaal van het BBIE, de medewerkers van het Ministerie van Economische Zaken Nederland en de Gevolmachtigde Minister van Sint Maarten en haar kabinetsleden en alle overige stakeholders van het Bureau voor de samenwerking en doorzettingsvermogen om de doelen van het Bureau te realiseren.

Vincentia Rosen-Sandiford

Directeur

27 september 2018

BIE Jaarverslag 2017

Hoofdstuk 2 Jaarrekening

2.1 Balans per december 31, 2017

ACTIVA	Notities	2017	2016
VASTE ACTIVA		NAf	NAf
MATERIËLE VASTE ACTIVA	(3.1.1)		
Beveiliging		12,676	25,347
Bouw & Renovatie		121,159	116,147
Meubels & Inrichting		29,465	41,845
ICT & hardware		18,329	22,636
I-Envelope Investering		5,551	7,259
Totaal materiële vaste activa		187,180	213,234
FINANSIËLE VASTE ACTIVA	(3.1.1)		
Borg (Security deposit)		1,400	1,400
Totaal finansiële vaste activa		1,400	1,400
Totaal vaste activa		188,580	214,634
VLOTTENDE ACTIVA	(3.1.2)		
Debiteuren		504,219	249,409
Liquide middelen		1,276,315	1,002,008
Vooruitbetalingen		1,620	0
Totaal vlottende activa		1,782,154	1,251,417
TOTAAL ACTIVA		1,970,734	1,466,051
PASSIVA			
EIGEN VERMOGEN	(3.2.1)		
Algemene reserve		250,000	0
Bestemmingsreserves oprichting		2,864	71,161
Bestemmingsreserves investering		494,830	448,964
Resultaat vooraf resultaatsbestemming		612,089	585,234
Totaal eigen vermogen		1,359,783	1,105,359
LANGLOPENDE SCHULDEN	(3.2.2)		
Langlopende schulden		199,500	199,500
Nog te storten aan Landskas		217,026	0
Totaal langlopende schulden		416,526	199,500
KORTLOPENDE SCHULDEN	(3.2.2)		
Crediteuren		13,743	52,668
Overige schulden		180,682	108,524
Totaal kortlopende schulden		194,425	161,192
TOTAAL PASSIVA		1,970,734	1,466,051

BIE Jaarverslag 2017

2.2 Winst- en verliesrekening over 2017

	<u>Notities</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
OPBRENGSTEN		NAf	NAf
Nationale registraties	(4.1.1)	660,165	751,885
Internationale registraties	(4.1.2)	719,522	689,712
Octroolen	(4.1.3)	193,387	162,718
I-Envelope		1,200	600
Overige Inkomsten		788	0
Totale opbrengsten		1,575,062	1,604,915
UITGAVEN			
Personeelskosten	(4.2.1)	487,276	527,307
Outsourcing BBIE	(4.2.2)	317,107	342,676
Huisvestingskosten	(4.2.3)	13,468	(27,824)
Expertise Derden	(4.2.4)	91,346	75,654
IT	(4.2.5)	15,808	11,364
Reiskosten	(4.2.6)	15,886	19,030
Training	(4.2.7)	1,429	2,184
Marketing	(4.2.8)	31,157	31,832
Utiliteiten	(4.2.9)	18,091	16,120
Bankkosten	(4.2.10)	3,563	2,271
Bibliotheek & Mediatheek	(4.2.11)	1,589	587
Kantoorbenodigdheden	(4.2.12)	15,915	9,549
Automobil kosten	(4.2.13)	58	227
Representatie kosten	(4.2.14)	2,336	2,043
Verzekeringskosten	(4.2.15)	63	0
Afschrijvingskosten	(4.2.16)	68,296	62,471
Totale uitgaven		1,083,388	1,075,491
Wisselkoersverschillen	(4.2.17)	(61,600)	6,661
Afwaardering	(4.2.18)	9,481	0
Resultaat vooraf onttrekkingen		543,793	522,763
Onttrekkingen (MVA investeringen)	(3.2.1)	68,296	62,471
RESULTAAT VOORAF		612,089	585,234
RESULTAATSBESTEMMING			

BIE Jaarverslag 2017

2.3 Kasstroomoverzicht 2017

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	Naf	Naf
Bedrijfsresultaat van het jaar	543,793	522,763
Afschrijvingen	68,296	62,471
Afwaardering	9,481	0
Operationele kasstroom		
Vooruitbetalingen	(1,620)	0
Debiteuren	(254,810)	405,734
Salaris voorschotten	0	4,800
Vorzieningen huisvesting	0	(28,620)
Nog te storten aan Landskas	(72,342)	0
Crediteuren	(38,925)	5,552
Overige schulden	72,158	(55,014)
Totale Operationele kasstroom	326,031	917,686
Investeringskasstroom		
Investerings	(51,723)	(28,806)
Totale Investeringskasstroom	(51,723)	(28,806)
Totale kasstroom	274,308	888,880
Liquide middelen begin van het jaar	<u>1,002,007</u>	<u>113,127</u>
Liquide middelen einde van het jaar	<u><u>1,276,315</u></u>	<u><u>1,002,007</u></u>

Kasstroomoverzicht 2017

Bovenstaand kasstroomoverzicht toont de ontwikkeling van de liquide middelen van het Bureau.

Gedurende het jaar 2017 heeft het Bureau voorschotten ontvangen van het BBIE uit de inkomsten voor nationale en internationale merkenregistraties. De debiteurenstand in het jaar 2017 is met Naf 255k toegenomen omdat het bedrag van de eindafrekening 2016 met het BBIE tot heden niet is overgemaakt. Daarnaast is de rekening courant verhouding BBIE-BIP SXM per eind 2017 toegenomen. Ook is het laatste kwartaal octrooigelden per eind 2017 nog te vorderen. In het lopend kalenderjaar zal de eindafrekening 2017 met BBIE plaats nemen en zal de debiteurenstand fors dalen. Het vierde kwartaal octrooigelden is al ontvangen.

De crediteuren zijn afgenomen met bijna Naf 40k, onder andere vanwege de afronding jaarrekening 2015 en 2016 en de betaling van de desbetreffende facturen aan SOAB. De toename in investeringen betreft bouw en renovatie na Irma, meubels en inrichting gedurende het jaar en tenslotte ICT en hardware.

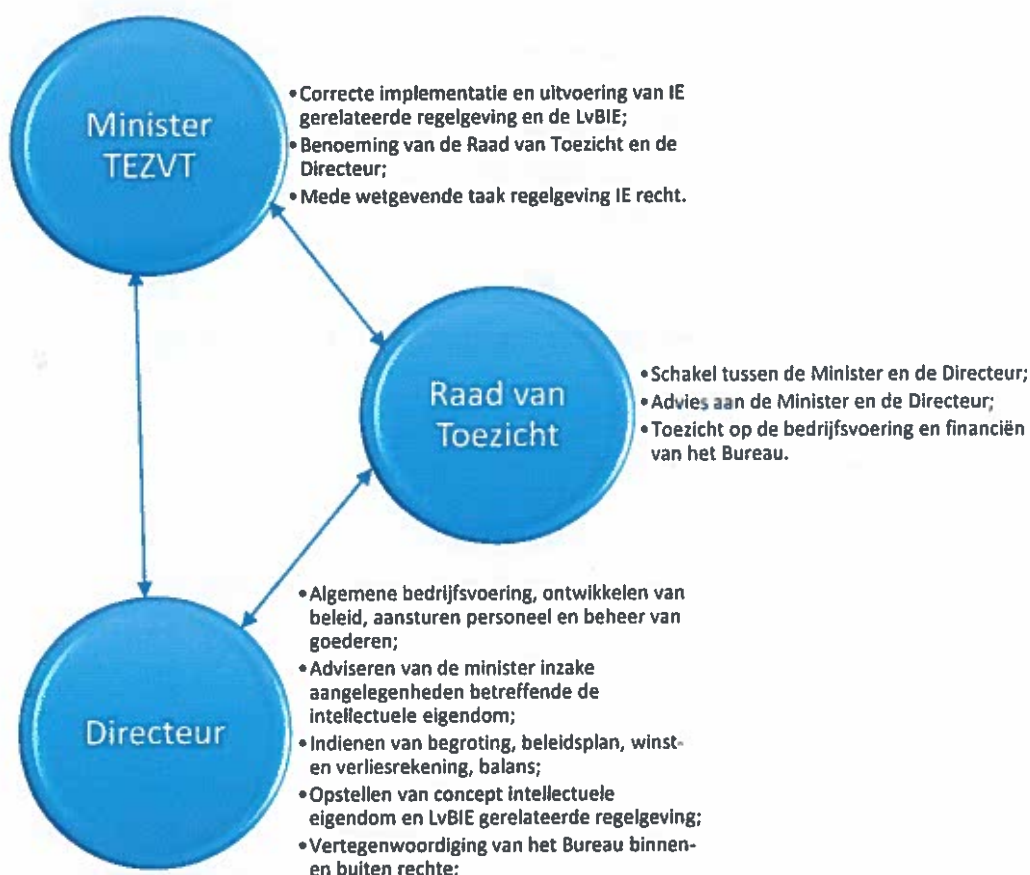
BIE Jaarverslag 2017

2.4 Grondslagen voor balanswaardering en resultaatbepaling

2.4.1 Algemeen

Het Bureau is een zelfstandig bestuursorgaan met rechtspersoonlijkheid (artikel 2, eerste lid LvBIE SXM), in werking getreden krachtens het Landsbesluit AB 2015 Nr. 26 op 1 oktober 2015, omdat dit conform de LvBIE SXM per landsbesluit diende te geschieden. Het Bureau is zelfstandig wat betreft zijn organisatie, het beheer van zijn middelen, het behartigen van zijn belangen, en is verantwoordelijk voor zijn eigen boekhouding (artikel 2, tweede lid LvBIE SXM). Het Bureau legt direct verantwoording af aan de Minister van TEZVT en de Raad van Toezicht (RvT). De RvT oefent onder andere toezicht uit op de algemene gang van zaken bij het Bureau (artikel 14 eerste lid LvBIE SXM). De RvT fungeert tevens als adviesorgaan van de Minister van TEZVT en de Directeur (artikel 14 tweede lid LvBIE SXM). De taken en bevoegdheden van het Bureau zijn (globaal) opgenomen in onderstaand organogram:

Organogram BIE

BIE Jaarverslag 2017

2.4.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemene grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De waardering van de activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Opbrengsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Immateriële & materiële vaste activa

De immateriële & materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. Investeringsactiva worden opgenomen voor activa met een waarde groter dan 5.000 NAf. Inventaris onder voornoemde activeringsgrens wordt geactiveerd naar beste inschatting van het Bureau gezien de verwachte levensduur. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het daarop volgende jaar van het moment van ingebruikneming tenzij bij de toelichting van de desbetreffende balanspost anders wordt vermeld.

Kort- en Langlopende vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Schulden

De schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is bepaald.

2.4.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen grondslagen resultaat

Het resultaat wordt bepaald op basis van historische kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengsten en de kosten en andere lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen. Winsten zijn

BIE Jaarverslag 2017

verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Opbrengsten

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten worden aan dezelfde periode toegerekend.

Financiële baten en lasten

De rentebaten betrekking hebben op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten van het bank saldo.

2.4.4 Overige grondslagen

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Ontvangsten en Kosten zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De waarde van de gerelateerde activa zijn in de toelichting van balansposten verantwoord.

Personeelslasten-gratificaties

Gratificaties worden opgenomen in de lasten van het jaar van uitbetaling en niet in het jaar waarop zij betrekking hebben, rekening houdende met het belastingstelsel en de personeelsadministratie.

BIE Jaarverslag 2017

Hoofdstuk 3 Toelichting op de balans per 31 december, 2017

3.1 Activa

De activa van het Bureau bestaat uit het geheel aan bezittingen van het Bureau. Onder de term activa van het Bureau treft u de vaste en vlottende activa. Meer over de vaste en vlottende activa van het Bureau leest u hieronder in paragraaf 3.1.1 en 3.1.2.

3.1.1 Vaste activa

De vaste activa van het Bureau bestaat in 2017 uit immateriële vaste activa, materiële vaste activa en financiële vaste activa. Totale vaste activa in 2017 is gelijk aan Naf 189k.

3.1.1.1 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn fysieke/tastbare middelen zoals gebouwen en machines. De materiële vaste activa van het Bureau zijn onder te verdelen in Beveiliging (Brand, Inbraak en Camerasysteem) Bouw & Renovatie, Meubels & Inrichting, ICT Hardware en I-Enveloppe.

Het Bureau bezit in het jaar 2017 over materiële vaste activa voor een waarde van ongeveer Naf 187k. Er wordt afgeschreven vanaf het daarop volgende jaar van het moment van ingebruikneming. De materiële vaste activa van het Bureau zijn conform grondslagen vanaf het jaar 2016 afgeschreven omdat het pas bij de inwerkingtreding van de LvBIE SXM eind 2015 in gebruik is genomen. Het Bureau streeft ernaar voornoemde posten om de 3 à 5 jaar te vervangen.

Het afschrijvingspercentage voor beveiliging, ICT & hardware zijn gelijk aan 33,33%. Voor bouw & renovatie, meubels & inrichting en i-enveloppe zijn deze gelijk aan 20%.

De fysieke verhuizing uit de vorige locatie heeft plaatsgevonden, maar de financiële afwikkeling van die verhuizing moet nog gebeuren. De vorige locatie werd gehuurd om niet van de overheid. Bij het vertrek van het Bureau komt het, volledig functionele, kantoor weer ter beschikking van de overheid.

Toen het Bureau gebruik ging maken van de vorige locatie, was deze nog niet geschikt als kantoor. Het Bureau heeft geïnvesteerd in de locatie door onder andere het plaatsen van binnenwanden, deuren, een beveiligingssysteem te installeren en IT infrastructuur aan te leggen. Deze investeringen zijn, letterlijk, niet mee te nemen naar de nieuwe locatie van het Bureau en zullen dus vervallen aan de overheid samen met het kantoor.

Het Bureau is in overleg met de overheid over de vergoeding van de gemaakte investeringen. Tot heden is daar nog geen akkoord over bereikt. Totdat het akkoord is bereikt, houdt het Bureau beschikking over de vorige locatie en wordt de boekwaarde van deze investeringen in de jaarrekening opgenomen.

BIE Jaarverslag 2017

	<u>Beveiliging</u>	<u>Bouw en Renovatie</u>	<u>Meubels en Inrichting</u>	<u>ICT en Hardware</u>	<u>I-Envelope Investering</u>	<u>TOTAAL</u>
Aanschafwaarde						
Balance - 31/12/2016	38,019	145,183	51,382	32,581	8,540	275,705
Investment – 2017	0	34,873	7,270	9,580	0	51,723
Afwaardering – 2017	0	0	(13,444)	(1,363)	0	(14,807)
Balance - 31/12/2017	<u>38,019</u>	<u>180,056</u>	<u>45,208</u>	<u>40,798</u>	<u>8,540</u>	<u>312,621</u>
Afschrijvingen + Afwaardering						
Balance - 31/12/2016	12,672	29,037	9,537	9,945	1,281	62,472
Afschrijving voor het jaar	12,672	29,861	10,775	13,281	1,708	68,296
Gecumuleerde afschrijving als gevolg van afwaardering	0	0	(4,569)	(757)	0	(5,326)
Balance - 31/12/2017	<u>25,344</u>	<u>58,898</u>	<u>15,743</u>	<u>22,469</u>	<u>2,989</u>	<u>125,442</u>
Boekwaarde						
December 31, 2017	<u>12,675</u>	<u>121,159</u>	<u>29,465</u>	<u>18,330</u>	<u>5,551</u>	<u>187,179</u>
December 31, 2016	<u>25,347</u>	<u>116,146</u>	<u>41,845</u>	<u>22,636</u>	<u>7,259</u>	<u>213,233</u>

3.1.1.2 Financiële vaste activa

Onder de post financiële vaste activa van het Bureau is opgenomen de borg (ook bekend als security deposit). De borg betreft de kosten voor aansluiting van water en elektra welke bij verhuizing dienen te worden vergoed door GEBE, het energiebedrijf.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Financiële vaste activa	NAf	NAf
Borg (Security deposit)	<u>1,400</u>	<u>1,400</u>
Totale Financiële vaste activa	<u>1,400</u>	<u>1,400</u>

3.1.2 Vlottende activa

Onder de post vlottende activa van het Bureau zijn opgenomen de kortlopende vorderingen (ook bekend als debiteuren), liquide middelen en salaris voorschotten.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
VLOTTENDE ACTIVA	NAf	NAf
Debiteuren *	504,219	249,409
Liquide middelen	1,276,315	1,002,008
Vooruitbetalingen	<u>1,620</u>	<u>0</u>
Totaal vlottende activa	<u>1,782,154</u>	<u>1,251,417</u>

BIE Jaarverslag 2017

3.1.2.1 Debiteuren

De debiteuren bedragen ongeveer Naf 504k. Onder de post debiteuren is een onderscheid gemaakt tussen debiteuren algemeen en debiteuren BBIE. De debiteuren algemeen in het jaar 2017 bestonden geheel uit een vordering aan het Ministerie van Economische Zaken Nederland voor de octrooiopbrengsten.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
* Debiteuren	Naf	Naf
Debiteuren - algemeen	52,351	81,524
Debiteuren - BBIE	<u>451,868</u>	<u>167,885</u>
Totaal Debiteuren	<u>504,219</u>	<u>249,409</u>

3.1.2.2 Liquide middelen

De liquide middelen van het Bureau per 31 december 2017 bedragen circa Naf 1,276 miljoen. Het Bureau heeft één bankrekening waarvan het eindsaldo Naf 1,276 miljoen bedraagt. Het Bureau beschikte tevens over een kleine kas met een eindsaldo van Naf 76. Eind 2016 is het Bankbeleid, na overleg met de RvT, door de Directeur vastgesteld. In de eerste en tweede kwartaal 2017 zijn respectievelijk het Credit Card en Petty Cash beleid, na overleg met de RvT, door de Directeur vastgesteld. De kleine kas bedraagt in de praktijk hoogstens Naf 2k en wordt aangevuld met maximaal Naf 1.5k bij een omvang van minder dan Naf 0.5k.

3.1.2.3 Salaris voorschotten

De post salaris voorschotten betreffen niet rentedragende leningen aan personeel met een betalingstermijn van tien maanden. In het jaar 2017 staat deze post op nul.

3.2 Passiva

De passiva van het Bureau bestaat uit het geheel aan middelen van het Bureau. Hiermee worden de verschillende activiteiten van het Bureau gefinancierd. De passiva in het jaar 2017 omvatten het eigen- en het vreemd vermogen (ook bekend als schulden) van het Bureau. Meer over het eigen- en vreemd vermogen leest u hieronder in paragraaf 3.2.1 en 3.2.2.

3.2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen van het Bureau in het jaar 2017 bestaat uit de wettelijke reserves, de bestemmingsreserves (oprichting en investering) en het resultaat vooraf resultaatsbestemming van het boekjaar. Conform artikel 19 LvBIE SXM is de bestemming van het resultaat als volgt: De door het Bureau over een boekjaar gemaakte winst wordt, na aftrek van de bedragen die bestemd zijn voor het reservefonds of een bestemmingsreserve, bedoeld in artikel 18, in de Landskas gestort. Het land Sint Maarten staat garant voor de solventie van het Bureau.

3.2.1.1 Wettelijke reserve

De wettelijke (algemene) reserve in het jaar 2017 bedraagt Naf 250k. De vorming van de wettelijke reserve is bedoeld ter dekking van mogelijke (toekomstige) verliezen van het Bureau. Het Bureau is voornemens per 1 januari 2018 een dotatie van Naf 125k aan deze reserve toe te voegen uit het

BIE Jaarverslag 2017

resultaat vooraf resultaatsbestemming 2017. Hiermee voldoet het Bureau aan de opbouw van de wettelijke (algemene) reserve conform de ministeriële beschikking MB 2017-142, d.d. 1 februari 2017.

	2017 (x 1.000 Naf)
Beginstand	0
Dotaties	250
Onttrekkingen	0
Eindstand	250

3.2.1.2 Bestemmingsreserves oprichting

De eindstand van de bestemmingsreserves oprichting 2017 zijn gelijk aan Naf 2k. De beginbalans op 1 januari 2017 van de bestemmingsreserves betrof een bedrag van Naf 71k. De bestemmingsreserves oprichting zijn gevormd met als doel de oprichting van het Bureau te financieren. De afschrijvingskosten van het jaar 2017 zijn onttrokken uit de bestemmingsreserves oprichting. Voor de vorming van de bestemmingsreserves oprichting zie de toelichting in de jaarrekening 2015.

	2017 (x 1.000 Naf)
Beginstand	71
Dotaties	0
Onttrekkingen	-68
Eindstand	3

3.2.1.3 Bestemmingsreserves investering

Zoals eerder benoemd vormt het Bureau bestemmingsreserves. De tweede bestemmingsreserve betreft die voor de investeringen. Het vormen van de bestemmingsreserves is niet alleen gewenst, maar zelfs noodzakelijk voor het dekken van de investeringen en het op budget neutrale wijze afschrijven van deze investeringen in de komende jaren. Dit zorgt voor een gezonde bedrijfsvoering door een efficiënte en doelmatige liquiditeitsbeheersing.

Per ministeriële beschikking reserves 2017, d.d. 1 februari 2017, nr. 2017-142 is goedgekeurd dat het Bureau bestemmingsreserves vormt voor de investeringen van het Bureau tot maximaal Naf 500k uit opbrengsten voorgaande jaren. De strekking van de beschikking is ter dekking van de investeringen in de komende jaren uit de inkomsten uit opbrengsten voorgaande jaren. Zie ook de tekst van de financiële paragraaf ministeriële beschikking reserves 2017.

Het Bureau is voornemens per 1 januari 2018 een dotatie van Naf 5k aan deze reserve toe te voegen uit het resultaat vooraf resultaatsbestemming 2017. Hiermee voldoet het Bureau aan de opbouw van de reserve conform de ministeriële beschikking MB 2017-142, d.d. 1 februari 2017. Het doel is de (toekomstige) investeringen te dekken uit de bestemmingsreserves investeringen.

BIE Jaarverslag 2017

	2017 (x 1.000 Naf)
Beginstand	449
Dotaties	46
Onttrekkingen	0
Eindstand	495

3.2.1.4 Nog te storten aan de Landskas

Het jaar 2017 kent door verschillende factoren een positief resultaat. Dit is mede te danken aan de gebruiksovereenkomst (voor het gebruik van de door de overheid gehuurde kantoor om niet) getekend door de Minister van TEZVT op 7 juli 2017. Er diende hierdoor noch een voorziening huisvestingslasten te worden opgebouwd danwel huur te worden afgedragen. Dit heeft geleid tot een besparing van ruim Naf 160k aan huurkosten. Daarnaast zijn de inkomsten van het Bureau ondanks de orkanen vrijwel gelijk aan de begroting. Door de komst van de orkanen zijn plannen bijgesteld of uitgesteld. Dit heeft geleid tot een totale onderbesteding van ruim 20%. Ook hierdoor is er hoger winst dan eerder begroot.

Uit het resultaat vooraf resultaatsbestemming 2017 zou per 1 januari 2018 een dotatie van ongeveer Naf 482k ontstaan uit nog te storten aan de Landskas, resterend uit het resultaat vooraf resultaatsbestemming na dotaties aan de algemene- en bestemmingsreserves, kunnen worden toegepast.

3.2.1.5 Resultaat vooraf resultaatsbestemming

Om de ontwikkeling van de bestemmingsreserve oprichting ten aanzien van het resultaat goed te begrijpen, is het belangrijk om de invloed van de onttrekkingen uit de bestemmingsreserve oprichting op het resultaat vooraf resultaatsbestemming te bekijken:

Resultaat vooraf resultaatsbestemming & invloed van onttrekkingen

	2017
Resultaat vooraf onttrekkingen	543,793
Onttrekkingen	68,296
Resultaat vooraf resultaatsbestemming	612,089

Het resultaat vooraf onttrekkingen kent een winst van Naf 544k. De onttrekkingen bestaan uit een bedrag van ongeveer Naf 68k en dit is de som de afschrijvingskosten in het jaar 2017. Hierdoor ontstaat een resultaat vooraf resultaatsbestemming van Naf 612k.

Het Bureau is voornemens het resultaat vooraf resultaatsbestemming te doteren per 1 januari 2018 aan wettelijke (algemene) reserves, bestemmingsreserves investeringen en nog te storten aan Landskas. Zie ook de notities in paragraaf 3.2.1 en de (meerjaren)begroting 2018 d.d. 15 februari 2018 (in afwachting goedkeuring van de Minister van TEZVT).

BIE Jaarverslag 2017

3.2.2 Vreemd vermogen (anders dan voorzieningen)

Het vreemd vermogen van het Bureau bestaat naast de voorzieningen uit de lang- en kortlopende schulden. De langlopende schulden zijn schulden met een betalingstermijn van langer dan een jaar. De kortlopende schulden zijn schulden die binnen een jaar worden betaald.

3.2.2.1 Langlopende schulden

De langlopende schulden in het jaar 2017 zijn gelijk aan Naf 417k, waarvan Naf 199,5k bestaat uit de bedragen van de kapitaalinjecties door het Land aan het Bureau in 2013 en 2015. Er zijn geen duidelijke afspraken gemaakt in het jaar 2017 met het Land over deze kapitaalinjecties waardoor het Bureau dit voorzichtigheidshalve als een schuld blijft opnemen in zijn jaarrekening. De kapitaalinjectie is onder andere besteed aan de bouw en renovatie van de eerste locatie van het Bureau in het jaar 2015.

Het Bureau heeft middels de zogenaamde vaststellingsovereenkomst voorgesteld om de gebruiksovereenkomst (unit 4.1. Lea Building) te beëindigen en de investeringen gedaan in dit pand te verrekenen met de kapitaalinjectie. Een beslissing hieromtrent is bij het opstellen van deze jaarrekening niet genomen door de Minister van TEVT. De financiële afwikkeling van de oude locatie zal, naar verwachting, plaatsvinden voor eind 2018. Op dat moment wordt het pand ook fysiek overgedragen aan het Land.

Daarnaast bestaat het bedrag van Naf 217k uit nog te storten aan de landskas (Artikel 19 LvBIE: de door het Bureau over een boekjaar gemaakte winst wordt, na aftrek van de bedragen die bestemd zijn voor het reservefonds of een bestemmingsreserve, bedoeld in artikel 18, in de Landskas gestort). Dit betreft $\frac{3}{4}$ deel van het bedrag 'nog te storten aan de landskas' uit het resultaat vooraf resultaatsbestemming 2016. Het restant hiervan, $\frac{1}{4}$ deel, is geboekt onder korte termijn schulden. Ten tijde van het schrijven van deze jaarrekening is de jaarrekening 2015 en 2016 per ministeriele beschikking goedgekeurd door de Minister van TEZVT. Hierdoor kan de betaling geschieden aan het Land. Het Bureau is voornemens het totale bedrag (kort + langlopend) van nog te storten aan de landskas in twaalf termijnen te voldoen, waarvan de eerste betaling eind oktober 2018 zal geschieden.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Langlopende schulden	199,500
Nog te storten aan Landskas	217,026
Totaal langlopende schulden	416,526

3.2.2.2 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden van het Bureau in het jaar 2017 bedragen een som van Naf 194k, waarvan Naf 13k aan crediteuren en Naf 181k aan overige schulden. De overige schulden bestaan uit nog te betalen netto salarissen, belastingen, sociale- en pensioen premies gelijk aan Naf 34k, auditkosten 2017 ongeveer Naf 27k, een schuld van Naf 47k voor pensioenpremie's ingehouden van de werknemers voor 1 oktober 2015 en een bedrag van Naf 72k aan nog te storten aan de landskas bedrag. Inschrijving bij de Belastingdienst, USZV en het APS was niet mogelijk voor 1 oktober 2015

BIE Jaarverslag 2017

aangezien het Bureau nog niet formeel was opgericht. Hierdoor konden de nodige afdrachten niet plaatsvinden. Een beslissing inzake de voor 1 oktober 2015 ingehouden pensioenpremies is aan de Minister van TEZVT voorgelegd ter besluitvorming. Een aantal facturen ontvangen eind 2017 zijn betaald begin 2018. Daarnaast had het Bureau middelen te kort om het project voor de oprichting en personeelslasten in 2015 te betalen. Daardoor heeft het Land bijgedragen met de kapitaalinjecties genoemd in paragraaf 3.2.3.1 Langlopende schulden.

KORTLOPENDE SCHULDEN

Crediteuren	13,743
Overige schulden	<u>180,682</u>
Totaal kortlopende schulden	194,425

BIE Jaarverslag 2017

Hoofdstuk 4 Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2017

4.1 Opbrengsten

De opbrengsten in het jaar 2017 bestonden uit:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
OPBRENGSTEN	Naf	Naf
Nationale registraties	660,165	751,885
Internationale registraties	719,522	689,394
Octrooien	193,387	162,718
I-Envelope	1,200	600
Overige inkomsten	788	0
Totale opbrengsten	1,575,062	1,604,597

4.1.1 Nationale registraties

De opbrengsten uit nationale registraties in het jaar 2017 bedragen Naf 660k. Op basis van de eigen Merkenlandsverordening van Sint Maarten voert het Bureau de merkenregistraties uit. De samenwerking met het BBIE zorgt ervoor dat de formele aspecten van de registraties soepel verlopen. De inhoudelijke aspecten en de uiteindelijke afhandeling liggen altijd ter goedkeuring bij het Bureau.

4.1.2 Internationale registraties

De opbrengsten uit internationale registraties in het jaar 2017 bedragen Naf 720k. Dit betreft merken die ingeschreven worden in Sint Maarten en waarvan de aanvrager dekking wil in andere landen alsmede merken die in andere landen worden ingeschreven, waarvan de aanvrager tevens bescherming verlangt in Sint Maarten. De formele aspecten van deze registraties worden afgehandeld in samenwerking met WIPO, 'the World Intellectual Property Organization'. Ook hier wordt de inhoudelijke beoordeling gedaan door het Bureau.

4.1.3 Octrooien

De opbrengsten uit octrooien in het jaar 2017 bedragen Naf 193k. Sint Maarten en Curaçao zijn samen met Nederland aan elkaar verbonden op het gebied van intellectueel eigendomsrecht met name door de Rijsoctrooiwet. Het Bureau ontvangt, op basis van de onderlinge regeling octrooitaksen, een deel van de opbrengsten uit het octrooibestel naar rato van het aantal inwoners dat Sint Maarten heeft ten opzichte van Nederland en Curaçao. De besluitvorming inzake de wijziging van de Rijsoctrooiwet of het Uitvoeringsbesluit Rijsoctrooiwet ligt bij de Minister van TEZVT. Het Bureau verstrekt per de LvBIE SXM advies aan de Minister van TEZVT.

BIE Jaarverslag 2017

4.2 Kosten

Kosten	2017	2016
	Naf	Naf
Personeelskosten	487,276	527,307
Outsourcing BBIE	317,107	342,676
Huisvestingskosten	13,468	(27,824)
Expertise Derden	91,346	75,654
IT	15,808	11,364
Reiskosten	15,886	19,030
Training	1,429	2,184
Marketing	31,157	31,832
Utiliteiten	18,091	16,120
Bankkosten	3,563	2,271
Bibliotheek & Mediatheek	1,589	587
Kantoorbenodigdheden	15,915	9,549
Automobiel Kosten	58	227
Representatie kosten	2,336	2,043
Verzekeringskosten	63	
Afschrijvingskosten	68,296	62,471
Totale Kosten	1,083,388	1,075,491
Wisselkoersverschillen	(61,600)	6,661
Afwaardering	9,481	0
Totale Kosten	1,031,269	1,082,152

4.2.1 Personeelskosten

De personeelskosten in de jaarrekening betreffen de totale werkgeverslasten voor het hele jaar 2017 (brutolonen medewerkers, werkgeversdeel pensioen, -AOV/AWW en -AVBZ) van het Bureau, inclusief de vergoeding van de Raad van Toezicht conform het Merkenlandsbesluit en hebben een omvang van Naf 487k. Gratificaties betrekking hebbend op het jaar 2017 zijn belast in het jaar van uitbetaling.

4.2.2 Outsourcing BBIE

De kosten voor outsourcing aan BBIE bedragen Naf 317k. Het bedrag in de begroting voor outsourcing BBIE is gebaseerd op de offerte van het Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE) d.d. 10 oktober 2016. Het BBIE is uitgegaan van ongeveer Naf 1,376 miljoen aan inkomsten uit nationale en internationale registraties en vernieuwingen voor het jaar 2016. Door lagere inkomsten uit de merkenregistraties zijn ook lagere kosten in rekening gebracht. De verwachte uitvoeringskosten bedroegen Naf 396k.

4.2.3 Huisvestingskosten

Huisvestingskosten zijn kosten voor huur en parkeren en bedragen ongeveer negatief Naf 13k. De geringe kosten zijn in verband met de vrijval van de voorziening voor huisvesting opgebouwd vanaf 1 oktober 2015 tot aan eind 2016.

BIE Jaarverslag 2017

4.2.4 Expertise Derden

Er is Naf 91k besteed aan expertise derden. Onder deze post kan onder andere worden verstaan Accountants-, Audit- en Juridische kosten, voor ondersteuning bij de administratie en boekhouding, de audit van de jaarrekening van het Bureau en juridische ondersteuning of advies.

4.2.5 IT

De kosten verbonden aan IT bedroegen Naf 16k. Deze post omvat IT kosten in het algemeen, zoals de jaarlijkse vernieuwing van software licenties in gebruik door het Bureau. Hieronder wordt tevens verstaan IT expertise ten behoeve van installatie en onderhoud van diverse software programma's zoals antivirus, payroll programma, QuickBooks alsook het netwerkbeheer.

4.2.6 Reiskosten

De reiskosten waren gelijk aan Naf 16k. Onder de post reis- en verblijfskosten van het Bureau zijn kosten genoemd, die verbonden zijn aan dienstreizen voor training, workshops, congressen, binnen- en buiten de Caribische regio. Het Bureau onderhoudt dagelijks contact met zijn samenwerkingspartner BBIE en reist hiervoor jaarlijks naar Den Haag. De reiskosten betreffen de kosten gemaakt in 2017 verband houdend met de dienst, te weten een reis naar Den Haag voor werkoverleg, en een reis naar New York en Barcelona (INTA seminar) i.v.m. training.

4.2.7 Training

Trainingskosten zijn miniem met een bedrag gelijk aan ongeveer Naf 1,5k. Het op peil houden van kennis middels trainingen van personeel is essentieel voor zowel het voortdurend kunnen verbeteren van de dienstverlening alsook het kunnen blijven voldoen aan de wettelijke verplichtingen in IE-wetgeving en de LvBIE. Hieronder kan mede worden verstaan het bijhouden van de frequente ontwikkelingen op het gebied van IE-recht. Het volgen van financiële en overige voor het Bureau relevante cursussen bevordert tevens de kennis en kunde van het Bureau. Het is te verwachten dat in de toekomst meer gebruik zal worden gemaakt van deze post zodoende de kennis van het Bureau op peil te houden en te verbreden.

4.2.8 Marketing

De kosten voor marketing, in totaal Naf 31k, bestonden met name uit de kosten voor promotiemateriaal, branding en design.

4.2.9 Utiliteiten

Kosten voor het verbruik van utiliteiten waren ruim Naf 18k. Utiliteiten zijn bijvoorbeeld de kosten voor internet, telefoon, water en elektra.

4.2.10 Bankkosten

De bankkosten zijn ruim Naf 3k en bestaan uit een som van de maandelijkse fees en de kosten verbonden aan het overboeken van gelden aan derden.

BIE Jaarverslag 2017

4.2.11 Bibliotheek & Mediatheek

Hieronder kan worden verstaan abonnementen voor kranten, tijdschriften en juridische nieuws- en vakbladen, ofwel toegang tot een juridische database, literatuur (waaronder boeken en tijdschriften) enz. De kosten hieraan verbonden in het jaar 2017 zijn minder dan Naf 2k.

4.2.12 Kantoorbenodigdheden

Kantoorkosten zijn de kosten verbonden aan de bedrijfsvoering, zoals kantoorartikelen (papier, inkt, enveloppen enz.), keuken- en schoonmaakmiddelen en overige kantoorbenodigdheden. Alle kosten onder Naf 5k voor het kantoor zijn geboekt onder kosten en niet onder activa zoals bijvoorbeeld een koelkast, magnetron enz. De inrichting van het kantoor en de diverse kantoorartikelen in het jaar 2017 hebben geleid tot een uitgave van Naf 16k.

4.2.13 Automobiel kosten

Automobielkosten betreffen de binnenlandse vervoerskosten van buitenlandse gasten of vergoeding benzine aan personeel voor het afleveren van documenten aan de RvT en Minister van TEZVT.

4.2.14 Representatie kosten

Kosten voor onder andere maaltijden bij overwerk of werkbijeenkomsten met derden/stakeholders bedragen in het jaar 2017 Naf 2k.

4.2.15 Verzekeringskosten

Verzekeringskosten zijn kosten voor inboedel, natuurlijke rampen en reisverzekering. In het jaar 2017 is Naf 63 betaald voor reisverzekering.

4.2.16 Afschrijvingskosten

De immateriële- en materiële vaste activa van het Bureau worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het daarop volgende jaar van het moment van ingebruikneming.

De afschrijvingskosten genoemd in de jaarrekening, gelijk aan Naf 68k, zijn verbonden aan de afschrijving van de materiële vaste activa. Het Bureau heeft goedkeuring ontvangen per ministeriële beschikking om bestemmingsreserves te vormen uit het positieve resultaat van de inkomsten uit opbrengsten voorgaande jaren. Beoogd wordt de afschrijvingskosten in de komende jaren te dekken uit de bestemmingsreserves waardoor de liquiditeit minder snel af zal nemen.

Voorts betekent dit uiteindelijk dat de investeringen van het Bureau voorlopig uit eigen middelen worden gedekt. Onttrekking van de bestemmingsreserves (gevormd uit de inkomsten uit opbrengsten voorgaande jaren) voor de investeringen van de komende jaren leidt ertoe dat er budget neutraal wordt afgeschreven.

BIE Jaarverslag 2017

4.2.17 Wisselkoersverschillen

Wisselkoersverschillen betreffen verschillen in valuta. Internationale registraties worden uitbetaald in Swiss franc. Het verschil tussen de Euro, CHF, USD en Naf speelt tevens een rol in de administratie. De wisselkoersverschillen in het jaar 2017 zijn positief en gelijk aan ruim Naf 62k.

4.2.18 Afwaardering

Door de orkanen Irma en Maria in 2017 is er onvoorziene schade aan kantoormeubilair en hardware (laptops etc) aangericht, sommigen dusdanig dat deze niet meer 'herbruikbaar' waren. Deze compleet beschadigde investeringen zijn daarom geheel afgeschreven vooraf aan de normale 'looptijd' van een gehele waardevermindering. Deze afwaardering is gelijk aan Naf 9k.

4.2.19 Gebeurtenissen na Balansdatum

Zoals eerder genoemd is het Bureau in februari 2018 verhuisd. Het Bureau is in het proces om het kantoor zowel fysiek als financieel over te dragen aan het Ministerie van TEZVT. Het Bureau heeft middels de zogenaamde vaststellingsovereenkomst voorgesteld om de gebruiksovereenkomst (unit 4.1. Lea Building) te beëindigen en de investeringen gedaan in dit pand te verrekenen met de kapitaalinjectie. De overdracht kan plaatsnemen zodra de overeenkomst door partijen is getekend.

BIE Jaarverslag 2017

Hoofdstuk 5 Winst- en verliesrekening versus Begroting 2017

OPBRENGSTEN	Realisatie 2017	Begroting 2017	Verschil	% Realisatie vs. Begroting
Nationale registraties*	660,165	735,000	(74,835)	89.8%
Internationale registraties*	719,522	641,000	78,522	112.3%
Octrooien	193,387	170,896	22,491	113.2%
I-Envelope	1,200	9,600	(8,400)	12.5%
ISBN	0	1,000	(1,000)	0.0%
Overige Inkomsten	789	10,000	(9,211)	7.9%
Totale opbrengsten	1,575,062	1,567,496	7,566	100.5%
Kosten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Verschil	% Realisatie vs. Begroting
Personeelskosten	487,276	644,505	(157,230)	75.6%
Outsourcing BBIE*	317,107	396,000	(78,893)	80.1%
Huisvestingskosten	13,468	21,600	(8,132)	62.4%
Expertise Derden	91,346	59,660	31,686	153.1%
IT	15,808	9,000	6,808	175.6%
Reiskosten	15,886	28,800	(12,914)	55.2%
Training	1,429	13,500	(12,071)	10.6%
Marketing	31,157	48,344	(17,187)	64.4%
Utiliteiten*	18,091	14,700	3,391	123.1%
Bankkosten	3,563	2,500	1,063	142.5%
Bibliotheek & Mediatheek	1,589	2,750	(1,161)	57.8%
Service contracten	0	2,500	(2,500)	0.0%
Kantoorbenodigdheden	15,915	6,500	9,415	244.8%
Automobiel kosten	58	1,000	(942)	5.8%
Representatie kosten	2,336	2,500	(164)	93.4%
Verzekeringskosten	63	9,000	(8,937)	0.7%
Afschrijvingskosten	68,296	160,280	(91,983)	42.6%
Onvoorziene uitgaven	0	25,000	(25,000)	0.0%
Totale uitgaven	1,083,388	1,448,139	(364,751)	74.8%
Wisselkoersverschillen	(61,600)	0	(61,600)	100.0%
Afwaardering	9,481	0	9,481	100.0%
Resultaat vooraf onttrekkingen	543,793	119,357	424,437	455.6%
Onttrekkingen (uitgaven)	0	0	0	0.0%
Onttrekkingen (IVA-ontwikkelingskosten)	68,296	0	68,296	0.0%
RESULTAAT VOORAF	612,089	119,357	(492,733)	512.8%
RESULTAATSBESTEMMING				

Opbrengsten

De (totale) opbrengsten in het jaar 2017 zijn vrijwel gelijk aan de begroting. Dit is voornamelijk ten gevolge van hogere inkomsten voor internationale merkenregistraties en octrooien dan eerder ingeschat. De nationale registraties vielen tegen ten opzichte van de begroting als gevolg van de orkanen Irma en Maria september vorig jaar.

BIE Jaarverslag 2017

Kosten

De personeelskosten zijn ongeveer 76% van de begroting. Het plan om personeel in het jaar 2017 uit te breiden is uitgesteld tot 2018 vanwege de orkanen van 2017. Dit heeft geleid tot een onderbesteding aan personeelskosten met ongeveer 24%.

Opmerkelijk zijn de kosten voor outsourcing BBIE. Deze kosten zijn verbonden aan de werkzaamheden, zoals omschreven in de overeenkomst met de Minister van TEZVT d.d. 20 maart 2014 en de werkafspraken, laatst herzien op 11 mei 2017. De geschatte kosten voor de uitvoering zijn geschat op Naf 396k. De werkelijke kosten zijn bijna 20% lager dan begroot. De kosten voor outsourcing is verbonden aan de hoeveelheid (nationale) merkenregistraties. Aangezien er minder nationale merken zijn geregistreerd zijn er ook lagere kosten in rekening gebracht.

Door de ondertekening van de gebruiksovereenkomst d.d. 7 juli 2017 is geen huur meer verschuldigd voor de kantoorunit. De kosten opgenomen in de begroting zijn gelijk aan de parkeerkosten. Na Irma en Maria was de gebruikelijke parkeerruimte ontoegankelijk en is de overeenkomst hiervan beëindigd. Slechts 62% van de begrote kosten zijn benut.

Er is sprake van een overbesteding aan expertise derden, IT kosten, utiliteiten, bank kosten en kantoorbenodigdheden. De overbesteding van deze kosten waren noodzakelijk in verband met de goede uitvoering van de taken- en verantwoordelijkheden van het Bureau. Er is verder sprake van een onderbesteding van reiskosten, training, marketing, bibliotheek en mediatheek, service contracten, automobiel kosten en verzekeringskosten. Dit compenseert ook voornoemde overbestedingen. In de toekomst is te verwachten dat de nu nog onder bestede posten beter kunnen worden benut omdat eenmaal de liquiditeitspositie sinds eind 2016 is verbeterd en nota bene deze posten voornamelijk betrekking hebben op de verdere ontwikkeling van het Bureau op het gebied van kennis en voorlichting.

In de ingediende begroting 2017 is rekening gehouden met afschrijvingskosten. De afschrijvingskosten hebben geen echter invloed op het resultaat vooraf resultaatsbestemming omdat momenteel budget neutraal wordt afgeschreven door de onttrekkingen uit de bestemmingsreserves oprichting.

Opbrengsten versus kosten

Het jaar 2017 sluit af met een zeer mooi resultaat. Het resultaat vooraf resultaatsbestemming is velen malen zo groter dan begroot. Het is een opmerkelijk bedrag. Het is te verwachten dat deze trend zich in 2018 niet zal voortzetten omdat het behoorlijk resultaat te danken is aan onderbesteding van kosten als gevolg van de orkanen in september. Verder zullen de opbrengsten in 2018 lager zijn vanwege de verminderde economische activiteit. De opbrengsten in 2017 waren zoals begroot. Het Bureau heeft een goede inschatting gemaakt van zowel de opbrengsten als de kosten voor het jaar 2017.

BIE Jaarverslag 2017

Hoofdstuk 6 Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de directeur van het Bureau Intellectueel Eigendom,
mevrouw V. Rosen-Sandiford

A. Verklaring over de in het Jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van het Bureau Intellectueel Eigendom (hierna te noemen: BIE) gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017 van BIE in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de vigerende wet- en regelgeving i.c. AB 2014, no. 83 en de door de entiteit gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in paragraaf 2.4 in de toelichting van de jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- de winst-en-verliesrekening over 2017;
- het kasstroomoverzicht over deze periode en;
- de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controle standaarden (NV COS). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van BIE zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het directieverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op Naf 15.750. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de baten zoals verantwoord in de jaarrekening. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

C. Beschrijving van de verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheid van de directie voor de jaarrekening

De directie van BIE is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen van waardering en resultaatbepaling zoals uiteengezet in de door de entiteit gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in paragraaf 2.4 in de toelichting van de jaarrekening en de vigerende wet- en regelgeving i.c. AB 2014, no 83.

In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of BIE in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of BIE haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van BIE.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van onze controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controle standaarden (NV COS), ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen van de NBA. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de gegeven omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing bij BIE;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening zijn opgenomen;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het zelfstandig bestuursorgaan zijn bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie en met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Sint Maarten, 27 september 2018

Stichting Overheidsaccountantsbureau,

Was getekend,

drs. Q.R. Elisabeth RA
Manager

